

NAVÁŽENÍ MUNICE DO PALEBNÝCH POSTAVENÍ DĚLOSTŘELECTVA

Navážení munice do palebných postavení dělostřelectva při průlomu nepřátelské obrany je velmi náročný a složitý úkol, který musí řešit a podílet se na jeho plnění řada funkcionářů několika velitelských stupňů. Proto vyžaduje konkrétní součinnost při plánování a přesnou činnost vykonavatelů.

Bude organizováno v rozdílné bojové a týlové situaci a při rozdílném materiálním zabezpečení, a proto vždy i jeho metodika bude částečně rozdílná. To potvrzuje několik základních kalkulačních údajů.

Úsek průlomu se volí zpravidla na nejslabším místě obrany nepřítele a z terénního hlediska dostupném pro tanky. Útočná pásma svazků se určují zpočátku širší a směrem k obraně nepřítele se zužují tak, aby bylo zajištěno soustředěné úsilí na užší úsek fronty a tím i 2—3násobná převaha sil a prostředků nad nepřítelem.

Při průlomu nepřátelské obrany se zpravidla kalkuluje s účastí 80—120 dělostřeleckých hlavních na 1 km fronty, v úseku průlomu, který bude u pluku do 2 km a u divize do 4 km. Budou-li prolamovat dvě divize v prvním sledu armády, bude úsek průlomu do 8 km. Tím dosáhne požadavek na počet dělostřeleckých hlavních v průlomu 800 až 1000 ks. Přepočteno na dělostřelecké oddíly, může jejich počet

dosáhnout 45—60 i více dělostřeleckých oddílů.

Dělostřelecké přípravy průlomu nepřátelské obrany se v takovém případě účastní dělostřelectvo pluků, divize, armády a posilové dělostřelectvo frontu. Zpravidla to bude dělostřelectvo obou divizí prvního sledu, dělostřelectvo druhosledové divize (dělostřelecký pluk a protitankový oddíl, dělostřelecké oddíly motostřeleckých pluků), armádní kanónová dělostřelecká brigáda, armádní protitankový pluk a přidělené dělostřelecké brigády frontu. K dělostřelecké přípravě mohou být použita i děla tanků a protitankové dělostřelectvo.

Pro dělostřeleckou přípravu při průlomu nepřátelské obrany bude dělostřelectvo zpravidla organizováno do plukovních, divizních a armádních dělostřeleckých skupin, která bude mít palebná postavení ve vzdálenosti 2—7 km od čáry dotyku. Palebná postavení bude dělostřelectvo zaujímat zpravidla v noci před zahájením dělostřelecké přípravy a v této době bude také nutné do nich navézt munici.

Dělostřelecká příprava může zpravidla trvat 12—25 minut i více (poznatky z Velké vlastenecké války ukazují, že může trvat i 120 minut). Při kalkulaci, že každá zbraň vystřelí v průměru za jednu minutu 2—4 rány, bude činit spotřeba na

jednu hlavě 40–80 nábojů; to představuje v většině děl 0,8–1,2 palebného průměru munice.

Na palebnou podporu útoku je možné kalkulovat se spotřebou 0,25–0,35 pp munice. Palebná podpora bude probíhat ze stejných palebných postavení jako dělostřelecká příprava. Současně je nutné kalkulovat, že po ukončení dělostřelecké přípravy a palebné podpory musí u každého děla zůstat úplná pohyblivá zásoba munice k zabezpečení palebného doprovodu útoku. Celkem může požadavek na navážení dosáhnout 1,0–1,5 pp munice.

Převědeme-li kalkulační spotřebu munice do váhové kategorie, za předpokladu průlomu nepřátelské obrany v šířce 8 km, bude nutné navézt u armády do palebných postavení dělostřelectva asi 2500 až 2800 i více tun munice.

Toto množství munice je nutné dovézt ve velmi krátkém časovém období. Při kalkulaci vzdálenosti skladů od palebných postavení dělostřelectva 80–100 km a rychlosti dopravních proudů 20 km/h bude pro přesun nutné vyčlenit 4–5 hodin, pro naložení a manipulaci 2–4 hodiny, pro složení v palebných postaveních jednu hodinu a pro předání v místě styku asi 10–20 minut. Při této variantě bude tedy nutné pouze na praktické navedení munice kalkulovat potřebu 8–12 hodin.

Rozložení pohyblivých zásob munice u zbraní a v týlových skladech, která bude využívána pro navážení do palebných postavení dělostřelectva při dělostřelecké přípravě průlomu nepřátelské obrany, je podle předpisu Dě1-27-1 toto: (viz tabulka 1)

Rozložení pohyblivých zásob ukazuje, že na jednotlivých stupních velení jsou

vzhledem k předpokládané spotřebě poměrně nízké zásoby, a proto budou využívány zásoby všech stupňů. Kromě toho bude nutné využívat předem umístěné muniční sklady na teritoriu, popřípadě municí vyvezenou do vykládacích stanic na železnici.

Z těchto základních údajů je nutné vycházet při plánování a navážení munice do palebných postavení dělostřelectva k dělostřelecké přípravě při průlomu nepřátelské obrany. Současně je možné udělat několik závěrů, které ovlivní praktické navážení, např.

— hlavní zásady plánování a praktického navážení munice musí být stanoveny na stupni vševojskové armády a postupně budou ve formě rozkazů a odborných nařízení předány ke svazkům a útvarům, kde budou dále konkretizovány;

— při plánování musí být na všech stupních velení trvalá úzká součinnost mezi náčelníkem raketového vojska a dělostřelectva, náčelníkem výzbrojní služby a náčelníkem týlu — zástupcem velitele;

— u většiny zbraní je norma pohyblivých zásob munice 0,5 pp, která by měla u nich zůstat po skončení dělostřelecké přípravy a palebné podpory k zabezpečení palebného doprovodu. Celá spotřeba munice pro dělostřeleckou přípravu se musí navézt. Vzhledem k rozložení pohyblivých zásob ve skladech pluku, divize a armády musí municí navážet všechny uvedené stupně velení i dopravní prostředky fronty;

— odpovědnost za přísun má podle předpisu Týl-1-1 čl. 15 jednoznačně náčelník týlu. Při navážení munice bude ale nutná v rámci ustanovení předpisu určitá delimitace. Náčelník týlu plánuje celý při-

Tabulka 1

	Druh munice v pp				Poznámka
	Děl	RM	PT	tank	
u zbraně	0,5	0,5	0,5	1,0	
týl praporu (oddílu)	—	—	0,2	0,25	
týl pluku	0,3	0,3	0,1	0,25	
týl divize	0,2	0,2	0,2	0,5	
PADS	0,25	0,5	0,25	0,25	
OPFZ	0,5	0,5	0,5	0,5	

sun a zabezpečení předání munice v místě styku orgánů dělostřeleckých útvarů. Za zavedení přísunových proudů z místa styku do palebných postavení dělostřelectva a za složení munice v nich musí odpovídat velitelé dělostřeleckých útvarů (popřípadě velitelé dělostřeleckých skupin). Předání munice v místě styku se musí zúčastnit i orgány služby dělostřeleckého zásobování.

Na základě těchto závěrů je možné postup při plánování navážení munice do palebných postavení dělostřelectva při průlomu nepřátelské obrany dvěma divizemi v prvním sledu v šířce do 8 km řešit takto:

1. Základní plánování musí být organizováno na stupni vševojskové armády.

2. Při plánování musí náčelník raketového vojska a dělostřelectva armády určit podle rozhodnutí velitele armády množství dělostřeleckých oddílů, které se dělostřelecké přípravy zúčastní, od kterých svazků a útvarů jsou vyčleňovány a jejich uskupení do jednotlivých dělostřeleckých skupin, předpokládanou spotřebu munice po družích v palebných průměrech, určit místo a dobu, kam municí požaduje navézt, určit místo styku, odkud zabezpečí zavedení dopravních proudů s municí do palebných postavení a organizační zabezpečení složení munice v palebných postaveních.

Tyto požadavky předá náčelníku výzbrojní služby armády a vydá příslušné rozkazy náčelníkům dělostřelectva divizí, velitelům armádní dělostřelecké skupiny a velitelům přímo podřízeným dělostřeleckých svazků a útvarů.

3. Náčelník výzbrojní služby vševojskové armády zpracuje na základě údajů od NRVD armády rozpočet zabezpečení dělostřelecké přípravy municí a zpracuje žádanku na přísun, kterou předá NT-ZV armády. V žádance uvede, odkud municí a kam dopravit, čas navedení, místo styku dopravních proudů s orgány dělostřeleckých skupin, váhu přísunované munice a požadavek na vozidla. Současně vydá odborné nařízení NVS svazků, náčelníkovi armádního dělostřeleckého skladu a NVS armádních dělostřeleckých svazků a útvarů.

V odborném nařízení uvádí normy spotřeby munice pro jednotlivé druhy zbraní v palebných průměrech, odkud municí odebrat a kde dále doplnit, pohyblivé zásoby, místa styku armádních dopravních prostředků s orgány dělostřeleckých oddílů, dobu navedení munice a případně další organizační otázky.

4. Štáb týlu armády plánuje přísun munice podle předložené žádanky NVS

armády a vydá rozkazy k přesunu náčelníku PAZ, velitelům armádních automobilových praporů, veliteli silničního praporu, vydá týlové nařízení náčelníkům týlů svazků i armádním dělostřeleckým svazkům a útvarům, které se dělostřelecké přípravy zúčastní.

5. Na každém stupni velení společně náčelník výzbrojní služby s náčelníkem týlu zpracují plán navážení munice do palebných postavení dělostřelectva při průlomu nepřátelské obrany. Plán obsahuje schéma navážení munice, počty dělostřeleckých hlavních, které se dělostřelecké přípravy zúčastní, normy spotřeby munice, místo, odkud bude navážena, které dopravní jednotky jí budou navážet, dobu navedení, místa styku dopravních orgánů se spojkami od dělostřeleckých útvarů, přísunové a odsunové cesty, kam budou odeslána prázdná vozidla po vyložení, popřípadě další potřebné údaje. (Možný plán navážení munice podle zpracované dokumentace při cvičení NEUTRON-75 viz obr. 1.)

6. Podobný postup plánování bude na stupni svazků a na stupni útvaru.

7. Podle potřeby bude organizována součinnost mezi náčelníky po odborné linii na všech stupních velení, včetně upřesnění s orgány frontu.

Z metodiky plánování jednoznačně vyplývá, že úspěšné splnění úkolů závisí na těsné součinnosti orgánů dělostřelectva, výzbrojní služby a týlu a na soustavném upřeshňování úkolů mezi stupni velení armáda—divize—útvár.

Podle zkušeností získaných na cvičeních můžeme uvést některé orientační normy pro plánování navážení munice:

— NRVD armády potřebuje na rozpracování úkolů od doby obdržení rozkazu k průlomu nepřátelské obrany přibližně 60—90 minut;

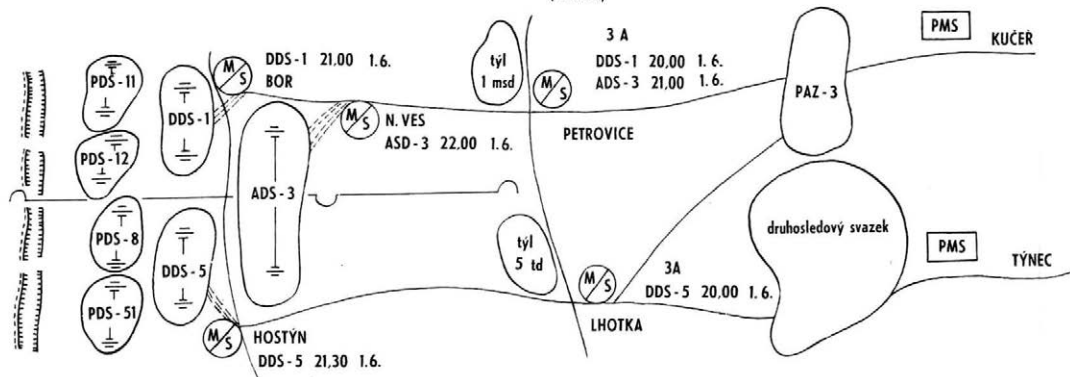
— NVS armády na potřebné kalkulace potřeboval asi 50—60 minut;

— náčelník týlu na zpracování systému přísunu potřebuje rovněž asi 50—60 minut.

Z hlediska této časové kalkulace je nutné na plánování počítat asi 3 hodiny času. Zkrácení tohoto času je ale možné dosáhnout, bude-li pro tento úkol vyčleňována skupina funkcíonářů (příslušník dělostřelectva, orgán výzbrojní služby, doprava a štábu týlu), která bude od samého začátku plánování pracovat společně u NRVD armády. Souběžným plánováním bude možné snížit potřebnou dobu plánování na 1—2 hodiny. Současně budou řešeny všechny vzniklé problémy společně a vydávaná odborná nařízení podřízeným po odborné linii budou shodná.

**Plán navážení munice do palebných postavení dělostřelectva
k zabezpečení průlomu nepřátelské obrany**

(varianta)

Organizace navážení munice:

1. Frontové dělostřelectvo a dělostřelectvo druho-
sledového svazku navězt munici současně se
zaujímáním palebných postavení svými dopra-
vními prostředky vedenými na zádi proudů dělo-
střelectva.
2. Dělostřeleckým svazkům a útvarům v ADS-3
navězt munici 32. apr z PADS.
3. Dělostřeleckým útvarům v DDS-1 navězt mu-
nici ve výši 0,3 pp týlem pluku;
0,2 pp týlem svazku, 0,4–0,5 pp přidělenými
dopravními prostředky frontu.
4. Dělostřeleckým útvarům v DDS-5 navězt mu-
nici ve výši 0,3 pp týlem pluku;
0,6–0,7 pp týlem armády.

Složení dělostřeleckých skupin a kalkulační údaje:

		100 K			122 H			152 KH			130 RM			atd.
		dpr	ppo	pd	dpr	ppo	pd	dpr	ppo	pd	dpr	ppo	pd	
DDS-1	Norma spotřeby	0,75	0,25	—	0,75	0,25	0,35	0,75	0,25	0,35	0,75	0,25	0,35	
	1 dp							12/41	14	19	12/108	36	54	
	do 13 msp				18/39	13	19							
	1 pto	18/45	15	—										
DDS-5	5 dp				18/39	13	19	12/41	14	19	12/108	36	54	
	3 ptp	54/135	45	62										
	atd.													

Poznámka: V čitateli počet hlavních, ve jmenovateli váha navážené munice v tunách

Přehled zabezpečení:

DDS-1	1 dp	0,6 pp tyl 1 td	PMS
		0,3 pp tyl 1 dp	KUČER
		0,2 pp z PAZ-3	
	do 13 msp	0,3 pp tyl 3 msp	PMS
		0,8 pp tyl 3 msd	KUČER
		atd.	

Systém navázení munice může být podle konkrétní bojové a týlové situace časově rozdílný. Jako hlavní varianty můžeme použít:

- dělostřelecké svazky a útvary při zaujímání palebných postavení si současně vezou munici svými organickými týly a přidělenými dopravními prostředky od nadřazeného stupně velení;

- munice je přisunována zpravidla po zaujetí palebných postavení dělostřeleckým vozidly týlu přes místa styku.

Nejčastěji to ale bude kombinace obou možných variant, jako např.

Navezení munice pro dělostřelectvo frontu, které se dělostřelecké přípravy zúčastní, organizuje svými dopravními prostředky z frontových municičních skladů NT-ZV frontu. Nejvýhodnější bude, když se dělostřeleckými svazky a útvary se přesunou i jejich vozidla s municí z organického týlu a k nim budou ještě se zahájením přesunu do palebných postavení přičleněna vozidla s municí od dopravních útvarů frontu. Tím se vytvoří proud dělostřelecký, který bude mít na zádi potřebnou munici pro dělostřeleckou přípravu a přesune se po stanovené ose a ve stanoveném čase do palebných postavení.

Po složení munice z dopravních prostředků frontu se tyto vrátí do týlu a vozidla organického týlu dělostřeleckých svazků a útvarů mohou podle potřeby zůstat za palebnými postaveními a doplňovat spotřebovanou municí.

Navezení munice pro armádní dělostřelecké svazky je možné organizovat obdobně jako u dělostřelecké fronty.

Navezení munice pro dělostřelectvo svazků bude zpravidla organizováno dopravními prostředky týlu svazků a týlu armády. Nejvýhodnější variantou bude přisunout munici k dělostřeleckému pluku prostředky divizního týlu před zaujetím palebných postavení a ostatnímu dělostřelectvu přes místa styku, která budou určena na armádní silnici ve vzdálenosti 10–20 km za palebnými postaveními dělostřeleckými. V místě styku převezme orgán dělostřelecký, popřípadě i výzbrojní služby (zpravidla 1–2 průvodci za celou dělostřeleckou skupinu) proud vozidel s municí a zvedou je do dalšího místa styku, které bude ve vzdálenosti 2–5 km za palebnými postaveními dělostřelecké skupiny. V tomto druhém místě styku budou přisun munice očekávat zástupci dělostřeleckých oddílů, po rozdělení munice podle ráží průvodci zavedou vozidla s municí přímo do palebných postavení. Po složení munice se vozidla vrátí ke svým skladům, nebo do stanoveného prostoru

shromaždiště, popřípadě pojedou přímo k odběru doplnění pohyblivých zásob.

Stejným způsobem bude zpravidla navážena munice dopravními prostředky divize, popřípadě armády, do palebných postavení dělostřeleckých pluků.

Ze systému navázení munice do palebných postavení vyplývá, že splnění úkolů je podmíněno úzkou součinností orgánů dělostřeleckých, výzbrojní služby a týlu a soustavným upřesňováním údajů mezi jednotlivými stupni velení.

Při navázení munice do palebných postavení dělostřeleckých musí být dále vytvořeny některé organizační podmínky, které zabezpečí přesné a včasné splnění úkolů. Např.:

- každé vozidlo musí být označeno druhy munice, které veze, aby jejich rozdělení v místě styku bylo plynulé. Označení je výhodné mít na předním skle vozidla před velitelem vozu;

- velitel proudu musí určit řidičům prostor shromaždiště vozidel po vytvoření, kde seřadí proud pro zpáteční cestu;

- předání munice musí být přítomen orgán výzbrojní služby, který munici vyúčtuje;

- munice musí být složena ve velmi krátkých lhůtách; skládají ji obsluhy děl. Složení řídí velitelé oddílů a baterií a maximálně k němu používají mechanizačních prostředků pro manipulaci s materiálem, které musí k tomuto účelu vyčlenit z dělostřeleckých skladů náčelníci výzbrojní služby. Budou to především řetězové přepravníky, Mavter a vysokozdvížené vozíky. Tyto prostředky budou přičleněny k zásobovacím proudům s municí;

- navezení munice pro dělostřelectvo, tanky, samohybná děla, PTRS, kulomety, které v průběhu dělostřelecké přípravy ničí cíle přímou střelbou, je nutné řešit zvýšením pohyblivých zásob u zbraně přeložením tahačů a soustředěním dopravních prostředků se zásobami munice od útvarů, které se dělostřelecké přípravy nezúčastní apod.

V praxi se potvrdilo, že je výhodné při navázení munice určovat pro dopravní útvary a jednotky armády a svazků dvě místa styku. V prvním místě styku předat proudy zástupcům dělostřeleckých skupin (podle zásad předpisu Dopr-1-2 čl. 157 a 158), kteří je odvedou do dalšího místa styku (určuje se 2–3 km za rozmístěním dělostřelecké skupiny), kde si zástupci jednotlivých dělostřeleckých oddílů převezmou vozidla pro své dělostřelectvo podle ráží. Kdyžby k tomuto dělení došlo v prvním místě styku, musilo by

v něm očekávat přísun munice až 50 průvodců, což je nereálné;

— časová kalkulace pouze složení munice od doby převzetí v prvním místě styku může být orientačně tato:

10—20 minut předání v prvním místě styku;

20—30 minut přesun vozidel do druhého místa styku;

15—30 minut rozdělení v druhém místě styku;

10—20 minut přesun do palebných postavení dělostřelectva;

40—60 minut složení munice;

— k dělostřelecké přípravě a palebné podpoře bude používána převážně tříštivotrhavá munice, která podle předpisu Dě1-27-1 je u některých ráží děl pouze v minimálním množství; NVS frontu a armády musí přesně stanovit, odkud bude navážena;

— navedení značného množství tun munice bude vyžadovat složení ostatního

materiálu z dopravních prostředků týlu všech stupňů a uvolnění dopravní prostředky využít k přísunu munice;

— k zabezpečení regulace na přísunových silnicích a cestách musí náčelník týlu armády vytvořit odpovídající pořádkovou službu a organizovat doprovod zásobovacích proudů z prostředků silničního praporu armády;

— při plnění úkolu bude nutné řízení z jednoho centra z TVS armády a stanovit pro sledování průběhu plnění samostatná hlášení, např. zahájení přesunu, ukončení naložení munice ve skladech, průjezd proudů kontrolním stanovištěm, předání munice v místě styku, ukončení vyložení apod.

Na základě těchto kalkulací a praktických zkušeností získaných při plánování navážení munice do palebných postavení dělostřelectva při průlomu nepřátelské obrany můžeme stanovit, že úkol bude nejlépe splnit asi za 11—15 hodin od zahájení plánování.

Navážení munice na dělostřeleckou přípravu průlomu nepřátelské obrany je velmi složitý úkol, který vyžaduje značnou součinnost orgánů dělostřelectva, výzbrojní služby a týlu. V článku jsem uvedl pouze hlavní zásady plánování a plnění tohoto úkolu a neuvedl jsem další problémy, jako např. zabezpečení druhů munice u jednotlivých ráží (tříštivé, tříštivotrhavé, pancéřové, svítilcí atd.) podle druhu cílů, zabezpečení utajení navážení munice atd. Navážení munice do palebných postavení je nutné soustavně procvičovat, zdokonalovat a zevšeobecňovat získané zkušenosti.